

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Maračnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Gospodarski prepoved — naša rešitev.

Vsak, le količkaj zaveden človek, deluje dandanes z vsemi močmi na to, da bi postal sam svoj, neodvisen, samostojen.

Ravno to je tudi težnja vsakega naroda, ki hoče imeti bodočnost. Predvsem pa vsakega malega naroda, katerega obstoj je že radi njegove maloštevilnosti v nevarnosti.

Mi Slovenci smo mal narod. Prebudili smo se iz narodnega spanja, v katerem smo se nahajali toliko let. Branimo se proti svojim narodnim nasprotnikom in hočemo obdržati rodno grudo v svoji posesti, tisto drago grudo, ki so jo nam zapustili naši predniki. To grudo hočemo obdržati za sebe in svoje potomce, za slovenski narod.

In danes se bije hud boj med nami in Nemci zato, da bi imeli mi Slovenci na svoji lastni zemlji vsaj toliko pravic, kot nemški priseljenci. Pripomniti moramo, da se proti nam ne bore le čistokrvni Nemci, ampak še bolj nemčurji, to so tiste izdajice, ki jih je rodila slovenska mati, pa so pozneje iz raznih vzrokov preskočili na nemško stran.

V tem boju čutimo, da je naš sovražnik močan. Ugrabil nam je že dosti naše zemlje. Okorišča se z bogastvom naše mile domovine; na naši zemlji ima v svojih rokah industrijo in veliko trgovino.

In s svojim gospodarskim vplivom in močjo poganja v boj proti nam naše lastne brate, Slovence, in zahteva od njih, da bi za tisto skorjo kruha, ki jim jo daje, delali proti koristim lastnega naroda. Od Slovencev, ki mu množe njegovo bogastvo, zahteva ta naš sovražnik povrhu še njih lastno kri, njihovo deo, ki naj bi na njegovo povelje obiskovala nemške šole in se tako odtujila lastnemu narodu.

Našo politiko vodijo sedaj klerikalci, ker so skoro vsi slovenski poslanci klerikalni. Klerikalci vidijo to nemško premoč nad Slovenci, toda oni se niso še nikdar pošteno za to zavzeli, da bi zlomili to nem-

ško gospodarsko premoč in postavili temelj zdravemu in krepkemu slovenskemu gospodarskemu razvoju. To pa zato ne, ker imajo na mislih le svoje strankarske koristi, splošne narodne koristi pa zanemarjajo. Sicer mnogo govore in pišejo, naredili pa niso še nič koristnega, pač pa mnogo škode.

Mi pa stojimo na stališču, da dokler ne bomo imeli zadosti velike gospodarske moči, da bi se mogli meriti z Nemci tudi na gospodarskem polju, tako dolgo si tudi ne bomo priborili popolne jezikovne in politične enakopravnosti in tudi na kulturnem polju bomo tako dolgo zaostajali za Nemci.

Z gospodarsko močjo bomo prišli do svojih pravic, ki nam grejo po vseh božjih in človeških postavah. Z gospodarsko silo bomo postali na svoji zemlji svoji gospodje.

Nismo pa gospodarsko tako slabi, kot bi človek mislil na prvi pogled. **Mi le svoje gospodarske moči ne poznamo in je ne znamo prav porabiti.** Po naših denarnih zavodih je dovolj denarja. Toda z našim denarjem nevedno trgujejo Nemci.

Naši ljudje nalagajo denar za male obresti v hranilnice, Nemeč pa si posodi kapital, da ga v industrijo, trgovino in ima tako od tega denarja velik dobiček.

Naša domovina je bogata na notranjih zakladih. Kranjska in slovenska Južna Štajerska sta zelo plodoviti in primerne za vsako vrsto gospodarske kulture. In če bi se pri nas začelo bolje gospodariti, doseglo bi se nepričakovane uspehe.

Naša domovina ima vse predpogoje za razvoj velike industrije. Ugodna naša lega ob morju je predpogoj, da se razvije pri nas in razevete kar najbolj trgovina, vir bogastva. Če ne bomo pričeli z njo mi Slovenci, bodo prišli na naše mesto Nemci.

Nemci neizrečeno hrepene po toplem morju. Radi bi napravili iz Trsta drugi Hamburg. Oni hočejo priti na vsak način od meglenege, mrzlega in vsako leto precej časa zamrzlega severnega morja k toplemu, južnemu morju.

Tu smo jim predvsem na potu mi Slovenci. Hočejo nas izpodrinuti za vsako ceno.

In mi Slovenci, če hočemo živeti in se obdržati kot narod, moramo napeti vse svoje sile v tem boju.

In ta boj se bo izvojeval predvsem na gospodarskem polju. Tu moramo predvsem zastaviti svoje sile. Pa tudi drugih brez delovanja ne smemo pozabiti.

Naša parola mora biti: Gospodarski napredek in osamosvojitve slovenskega naroda.

Dovolj bogastva ima naša domovina, in naš narod ima dovolj moči in žilavosti, da zmaga v tem boju. Treba je le pridnosti in vztrajnega ter pametnega dela v vseh panogah gospodarskega življenja.

Največjo škodo pa nam delajo v tem oziru klerikalci, ker zanašajo na gospodarsko polje strankarstvo in politiko. Škodujejo nam tako bolj kot naši najhujši nasprotniki Nemci.

V »Slovenskem Domu« nameravamo cenjene čitatelje seznanjati z vsemi vprašanji, ki se tičejo našega gospodarskega življenja, napredka in osamosvojitve. — Vprašanja, ki se tičejo tega predmeta, bomo začeli priobčevati sistematično in upamo, da bo to naše delo rodilo zaželjeni uspeh.

Slovenci moramo priti že enkrat do prepričanja, da, kakor vsak drug narod, bomo tudi mi le toliko veljali, kolikor bomo imeli v glavi in v žepu.

Nastopajo dolgi večeri. In mi upamo, da bodo naši čitatelji po deželi čitali te članke »Slovenskega Doma«, in sicer z razumem, da bodo o teh stvareh premišljali, se pogovarjali in o njih razpravljali.

Razmotrivali bomo v našem listu, kako smo gospodarili dosedaj in kako bi morali gospodariti, oziroma kako bomo gospodarili v bodoče, da pridemo do začelnega uspeha — blagostanja slovenskega naroda in njegove svobode.

Kdor nam hoče s svojimi nasveti in predlogi stati ob strani, mu bomo iz srca hvaležni.

Klerikalci in vera.

Ni ga čuta, pa naj bo ljudstvu še tako svet, katerega bi klerikalci še ne bili izrabili v svoje strankarske koristi in ga potegnili v politično blato.

Kako grdo so izigravali in še izigravajo verski čut slovenskega naroda! Kdor ni hotel, oziroma neče podpirati umazanih klerikalnih političnih špekulacij, vsakega so klerikalci v svoji hudobnosti proglasili kar za krivoverca in sovražnika samega večnega Boga.

Tako vidimo danes po deželi in v mestih, da se vse tiste, ki nečejo trobiti v klerikalni rog, kar kratko malo proglašajo za brezverce in izdajalce Jezusa Kristusa. Če pa pogledamo življenje in delovanje klerikalcev po naši domovini, kaj lahko zapazimo, da so povečini ravno pristaši klerikalne stranke tisti, ki žive in delajo najbolj nekrščansko. So to najgrši farizeji.

Na ustih imajo krščanstvo, sejejo pa razdor, prepir in sovraštvo. Žive pa tudi nekrščansko. Grešijo proti vsem božjim in cerkvenim zapovedim in pri tem kažejo še neko brezskrbnost, kot da je klerikalcem dovoljena vsaka hudobija in kot da jim je vsak greh že naprej odpuščen, še predno ga store.

Kdor opazuje življenje po deželi in ako hoče biti pravičen in govoriti čisto resnico, mora priznati, da so pristaši narodno-napredne stranke stokrat boljši kristjani kot pa klerikalci. Naši ljudje žive lepo mirno po božjih, cerkvenih in človeških postavah. Opravljajo lepo svoje verske in državljanske dolžnosti.

Klerikaci pa pridejo vedno tudi navskriž s kazenskimi zakoni.

Prav nič ne pretiravamo, ako trdimo, da je bilo v vsakem kraju na Kranjskem kaznovanih vsaj že polovica pristašev klerikalne stranke radi raznih zločinov, prestopkov in pregreškov.

Ni lepo, ako se komu očita že prestano kazen. In kdor se je potem poboljšal, tudi tega ne zasluži. Toda ti klerikalci so v svojih hudobijah nepoboljšljivi, zraven se pa hlinijo kot bi bili največji poštenjaki in najboljši kristjani, so pa le pobeljeni grobovi; na zunaj kažejo krščanstvo; znotraj pa so polni gnjilobe in pregreh. Zato pa niso vredni nikakih obzirov in usmiljenja, ker so nepoboljšljivi grešniki, delajo pa se kot bi bili res svetniki.

Mi še enkrat pravimo, da so pristaši narodno-napredne stranke gotovo boljši kotoličani in bolj verni člani katoliške cerkve kot pa klerikalci.

Nekateri duhovniki hudo greše proti veri, ker mešajo vero in politiko in tako sveto vero ponižujejo, da, naravnost zasramujejo. Nekateri duhovniki govore in hujskajo iz lece bolj hudobno in lažljivo kot zadnji klerikalni agitator v zakotni krčmi.

Taki duhovniki so gotovo največji škodljivci vere in cerkve. Oni bi morali biti dušni pastirji vseh faranov. Tako pa

vero puščajo v nemar, uganjajo politiko, zanemarjajo svoje verske dolžnosti.

Ali ni to smrtni greh? Da, naravnost izdajstvo proti Jezusu Kristusu samemu!

Posebno mlajši duhovniki se tako obnašajo in tako čudno žive, da mora človek res pričeti dvomiti, če imajo ti strastni politični priganjači še sploh kako vero.

Najbolj krivično na celi stvari pa je to, da ravno ti mlajši kaplani starejše može-naprednjake, ki žive pošteno in vestno dajejo Bogu kar je božjega, psujejo z brezverci, to pa samo zato, ker so ti možje značajni in nečejo ukloniti tilnika pred klerikalnimi hinavci.

Vera je velik dar božji. Kdor je nima, je res od Boga zapuščen človek.

In če sodimo klerikalce po tem, kako žive, vidimo, da so to ponajveč ljudje, ki so preobloženi z vsemi mogočimi pregrehami. Če bi imeli res kaj vere in ljubezni do Boga, bi ne živeli in ne delali tako.

Zato pa moramo priti do zaključka, da so klerikalci po večini zelo zelo slabi kristjani. Na jeziku imajo vero, v sreju hudobijo. Govore o ljubezni, pa sejejo sovraštvo. Kot »abstinenti« pridigujejo o vodi, sami pa pijejo vino in žganje. To so hinavci, neverni, od Boga zavrženi ljudje.

Politični razgled

Državni zbor.

V naši Avstriji gre vse narobe. Imamo sicer parlament, volimo poslanec. Vsaj to nam pa prav malo, oziroma prav nič ne koristi, ker parlament nima nobene prave odločilne moči. Poslanec nimajo dosti za govoriti; prevzetno se le igrajo v parlamentu, odločujejo pa drugi. Ministri se menjajo kot pri kaki sitni gospodinji deklet. Eden gre, drugi pride. Ta komedija traja že več let. Gospodje vlečejo mastne penzije, davkoplačevalci pa krvave. Dosedanji ministrski predsednik baron Gavč je le malo časa užival to čast. Ga že ni več. Moral je odstopiti; z njim so pa šli tudi drugi ministri. Dobili pa bomo takoj nove. Ministrski predsednik bo najbrž grof Štirik; med ostalimi ministri pa menda tudi dva Čeha. Naših klerikalnih poslancev pa še nihče ne pogleda; kot da jih ne bi bilo v parlamentu. Šusteršiču je grozno hudo, ker ga ne marajo za ministra. Na vse pretege se je trudil in pehal. Koristi njegovih volilcev so mu bile deveta briga; pred seboj je videl le ministrski frak. Na slovenskega kmetja pa je čisto pozabil. Bil je najbolj vdan hlapec vsake vlade. Sedaj so ga pa zopet vrgli med staro šaro. Poča naj roko dr. Gregoriču. Ta je večni kandidat za poslanca, Šusteršič pa za ministra.

Vojska.

Zadnje dni se Italijanom bolj slabo godi. Turki in Arabci so jim v večjih praskah prizadejali mnogo izgub. V notranjo-

sti Tripolitanijske italijanske vojske ne more prodirati; Lahli imajo v posesti le obmorska mesta, pa še tu so izpostavljeni rednim in hudim napadom od strani Turkov in Arabcev. Ne bo šlo tako laško kot so si Italijani spočetka mislili. Mnogo milijonov in obilo človeških življenj bodo morali žrtvovati, predno bodo zasedli pešeno Tripolitanijsko. Italijanom sovražni časopisi so zadnje dni prinesli vest, da so si Turki zopet osvojili mesto Tripolis, kar je pa neresnica.

Posebno se potegujeta za Turke »Slovenec« in »Domoljub«, kar je tembolj čudno, ker so Italijani vendarle naše vere, Turki pa ne. Tudi papež in italijanski škofje so na strani Italije; naši klerikalci pa se vlečejo sedaj za Turke. Tu se vidi, koliko jim je v resnici za vero. Nas list pa bo poročal le resnico.

Revolucija na Kitajskem.

Velik del kitajskega ljudstva se je vzdignil proti svojemu cesarju, da si pribori svoje človeške pravice. Uporniki so močni, dobro organizirani, imajo tudi dobre poveljnike. Cesarska rodbina je v hudem strahu. Cesar že obljublja, da bo dal ljudstvu ustavo; sedaj obljublja upornikom, da dobe vse mogoče stvari, ker se jih boje. Uporniki pa se na te obljube ne bodo najbrž ozirali, ker se čutijo dovolj močne, da si sami izvojujejo svoje pravice.

Razgled po Kranjskem

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovačcu za popolnoma brezplačni pouk o vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravde.

Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakoršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10vinarsko znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu, pa 35vinarsko znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10.

Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

r Dopolnilna deželnozborna volitev v Ljubljani. Dne 31. oktobra je zmagal kandidat narodno-napredne stranke, tržni nadzornik g. Adolf Ribnikar. Dobil je 191 glasov absolutne večine, kar je zelo veliko, če se uvažuje, da so bili štiri kandidati. Klerikalci so napeli vse sile, ki jih imajo,

proti Ribnikarju. Radi bi ga pripravili ob službo, če bi to šlo. Po krivici so ga spravili v disciplinarno preiskavo, ker jim je odločno in neustrašeno v obraz posvetil par bridkih resnic, kako brezskrbno zapravljajo deželni denar. Desetmilijonskega posojila bo kmalu konec. Napravili niso s tem denarjem pravzaprav še nič pametnega. Kar nekako zmečkali so to velikanško vsoto. In sedaj bo prišel čas vračevanja. In ti slovenski trpin, boš plačeval, da boš stokal. Temu je vzrok slabo klerikalno gospodarstvo z deželnim denarjem. In novoizvoljeni poslanec ljubljanskega mesta, g. Adolf Ribnikar, bo gotovo brezobzirno odkrival in bičal klerikalno gnjilobo v deželni zbornici.

r V naši deželi smo sedaj v dobi občinskih volitev. Klerikalci so zvarili za naše občine zelo krivični občinski volilni red, v nadi, da bodo na ta način spravili vse občine pod svoj črni klobuk. Pa so se presneto urezali. Kmet vstaja in se otresa klerikalnega jerobstva in je pokazal farovžem odločno svoj hrbet. Občine, ki so veljale prej za nepremagljive klerikalne trdnjave, so se do dobra otresle škodljivega klerikalizma, ker so se ljudje res že naveličali te večne komande iz župnišč. Po deželi se dela dan. Samostojen in zaveden slovenski kmet vstaja na dan in hoče biti v svoji lastni občini tudi sam gospodar in neče še nadalje ostati kimavec politikujočih župnikov in mlečnozobih kaplanov, ki o občinskem gospodarstvu in potrebah toliko vedo kot krava o petju. Župniki, kaplani in njih klerikalni kimavci vidijo, da so se jim začela tudi po deželi že majati tla pod nogami. Zato pa delajo na vse pretega, da bi ohranili in rešili vsaj to, kar se da rešiti. Hodijo okoli po dnevi in ponoči ter agitirajo, delajo zdražbe in nadlegujejo ljudi radi volitev. Toda vsak kmet, ki ima kaj ponosa in zavednosti, bo pokazal tem ljudem vrata. **Gredo naj tja, kamor spadajo, v cerkev.** Ne vtikajo naj se v stvari, ki jih ne razumejo in kmetu škodujejo. — Kmet si bo svoje občinske zadeve sam najbolje uredil brez duhovnikov, ki naj raje izvršujejo svoje duhovniške dolžnosti, za kar so poklicani in plačani. Gredo naj v cerkev, pred altar, tam je njihovo mesto, ne pa v občinskem odboru. Tako pa le zdražbe delajo in si po nepotrebnem nakopajo na glavo sovraštvo svojih faranov. Slovenski kmetovalec je sam dovolj pameten, da si bo že znal svoje stvari sam dobro urediti. Duhovnika potrebuje za to, kar je, ne pa za to, da bi mu pri občinskih poslih zgago delal. — **Kmet kmeta in s kmetom!** — To je geslo, ki si ga morajo neodvisni kmetje zapisati na svojo zastavo. In če se bodo verno držali tega gesla, dobo dobili vsako bitko, korakali bodo od zmage do zmage. Svoje sovražnike in škodljivce pa bodo pognali tja, kamor spadajo. — In srečna doba bo nastopila za deželo Kranjsko in lepši dnevi zasijali dragemu narodu slovenskemu.

r Klerikalci in vprašanje slovenskega jezika pri naših sodiščih. Klerikalci so veliki sovražniki slovenskih uradnikov sploh, ker so ti po večini tako zavedni in značajni, da ne marajo iti s klerikalci čez drn in strn. Trn v peti pa so našim klerikalcem slovenski sodniki, to pa za to, ker v svoji pravicoljubnosti obsodijo ravno tako klerikalca kot neklerikalca, če se pregreši zoper postavo. Klerikalci so pa tako napuhnjeni, da mislijo, da jim je vse dovoljeno, da za nje ne velja nobena postava. Oni mislijo, da bi sodnik moral oprostiti vsakega klerikalca, pa naj naredi še tako lumparijo, že za to, ker je klerikalcec. In ker naši sodniki pravično sodijo, jih klerikalci smrtno sovražijo. V naši domovini spravljajo na uradniška mesta Nemce. Naši domači sinovi pa v svoji domačiji ne dobe službe in morejo iti v tujino s trebuhom za kruhom. — **Naši klerikalni poslanci so spravili na vsa višja uradniška mesta na Slovenskem samo Nemce.** — Zraven so pa še tako nesramni, da se s temi svojimi izdajalskimi čini še bahajo in pravijo, da imajo rajši nemške uradnike kot pa slovenske, če ti nečejo biti klerikalci. Na predsedniško mesto deželnega sodišča v Ljubljani so spravili zagriženega Nemca Elsnerja, katerega je priporočala tudi nemška bojna organizacija, takozvani nemški »Volksrat«. **In sedaj je Elsner prepovedal slovenskim sodnim uradnikom, da uradno ne smejo med seboj govoriti slovensko, ampak izključeno le nemško.** To je nekaj tako nezaslišanega, nekaj tako nepostavnega in za celi slovenski narod, brez razlike strank, nekaj tako ponižujočega, da se mora zganiti vsak Slovenec, ki le količkaj še čuti, da ga je rodila slovenska mati. Dr. R a v n i h a r, državni poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane, je v državnem zboru radi te velike krivice takoj nastopil in branil čast in pravico našega slovenskega naroda. Vsi poslanci, Čehi, Poljaki, Rusini, so ga energično podpirali v tej zadevi, ki je za nas Slovence življenskega pomena. — **In naši klerikalni poslanci, ki vedno trdijo, da so edini zastopniki slovenskega ljudstva, so — m o l č a l i.** **Grdo izdajstvo! Še več!** **Dr. Krek in dr. Šusteršič sta se, ko je dr. Ravnihar o tej stvari razpravljal, odstranila iz zbornice, da bi jasno pokazala, da jima to nič mar ni.** — Najbolj zaslepljeni človek mora uvideti sedaj, kam plovemo pod vodstvom S. L. S. Dr. Šusteršič bi rad postal minister, da bi potem s pomočjo vlade, podaljšal življenje svoji stranki, kateri preti pogin in gospodarski polom. — Da bi dosegel svoj cilj, žrtvuje vse druge splošne narodne interese. Slovensko ljudstvo pa mora sprevideti, da klerikalci kopljejo grob našemu narodu. Skrajni čas je že, da narod pokaže svojo življensko silo in pošteno obračuna s klerikalci.

r Vsaka slovenska gospodinja je s Kolinsko kavno primesjo najbolj zadovoljna, kajti ta kavni pridatek je najboljši med

vsemi. Dobre lastnosti Kolinske kavne primesi so že povsod brez zadržka pripoznane in so ji pripomogle k splošni priljubljenosti, tako da se je Kolinska kavna primes vdomačila že v vsaki slovenski hiši. K temu je seveda malo pripomogla ta okolnost, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago, in sicer edino te vrste na cellem slovanskem jugu.

o Ljubljanska okolica o

1 Zgornja Šiška. V nedeljo je pri občinskih volitvah v Zgornji Šiški govorilo ljudstvo ter obsodilo klerikalne hinavce z Zabretom na čelu. Prodrla je namreč napredna lista na celi črti s častnimi večinami. Podobčina Zgor. Šiška 141 proti 52 glasovi. Podobčina Dravljje 84 proti 73 glasovom, I. razred 68 proti 52, II. razred 153 proti 83, tretji razred 321 proti 174 glasovi. To je rezultat, ki je klerikalne kolovodje kar omamil, ker njihov naskok na občino lahko vidijo, da se jim je za vedno izjalovil. Ljudstvo je govorilo in izročilo občino možem, za katere ve, da jo ne bodo izrabljali v samopašne, občini škodljive namene. Slava zavednim volilcem!

1 Iz Rudnika. Pri nas smo pri občinskih volitvah zmagali na celi črti naprednjaki. Klerikalci niso dobili niti enega odbornika. Popolnoma so poraženi v vseh treh razredih. Ljudje so siti komande iz farovža in klerikalnim lažnjivim obljubam nihče več ne verjame. Ti možje pa, ki so prišli sedaj v občini na krmilo, so poštenjaki in značajni možje, ki bodo delali v blagor vseh občinarjev. Prepričani smo, da je pri nas klerikalnim škodljivcem za vedno odklenkalo.

1 Št. Vid na Ljubljano. Šentviški Zabret je na shodu v Dravljah rekel, da bodo dobili podporo za oškodovanje po suši le njegovi pristaši, a ne nasprotni, v nedeljo za h cerkvenemu darovanju pa je vabil vse občane brez izjeme. Občani, storite tudi vi tako kot uči Zabret, in gotovo mu bodo nekoliko pristrizene peroti.

1 Dobrova pri Ljubljani. Občinske volitve so pred durmi. V občinski pisarni je razpoložen volilni imenik. Vsi kmetovalci dobre volje in poštenega srca na noče! Čas je, da tudi pri nas že naredimo konec farovški vladi. V svoji občini hočemo sami gospodariti! V občinskem odboru hočemo imeti moze, ki bodo neodvisni ter v resnici delali za blagor občine. Do sedaj pa so sedeli na občinskih sedežih sami kimovci. Bomo pa sedaj temeljito z njimi pomedli. Neodvisni možje, zavedni kmetovalci, na delo, dokler je čas in zmaga mora biti naša. Pri občinskih volitvah bomo vrgli klerikalce tja, kamor spadajo. Na svidenje Jurežev očka in g. župnik!

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

o **Dolenjske novice** o

d Vače. V soboto, dne 28. vinotoka t. l., vršila se je županska volitev, pri kateri je bil zopet izvoljen za župana vrl naprednjak Anton Zarnik, posestnik in gostilničar na Vačah. Svetovalci pa so: Ivan Kristan, posestnik in trgovec, Fran Indof, posestnik, oba na Vačah, Ivan Vrtačnik, posestnik na Slivni, in Anton Barlič, posestnik in gostilničar na Vačah. Zmagala je torej kmečka zavednost in tako bodo po trudapolnem a brezuspešnem delu naši nasprotniki z njihovim vodjo kaplanom Majdičem imeli tri leta čas mirno počivati. Z mirno vestjo jim pripuščamo tolažbo, da čez tri leta sigurno zmagajo, iz prepričanja, da tolažba dobro de celo bolniku na smrtni postelji. Do takrat bo morda volilni zakon zopet v toliko predružen, da bo za glasovanje veljavna kakšna kupna pogodba, s katero so že sedaj hoteli dobiti en glas in to jim pa ni ratalo. Vse so poskusili in vse, kar je le moglo, je šlo v boj proti napredni stranki, celo taki, ki bi od njih kaj takega nikdar ne pričakovali. Z vso vnemo se je vrgel v agitacijo tudi nek človek, ki se ima za svoj kruh zahvaliti edino naprednjakom, ki pa je začel v zadnjem času svojo službo kaj čudno opravljati. Kadar bo mera našega potrpljenja z njima polna, naj pa poskusita z njegovo gostobesedno ženo srečo v farovžu, kaplaniji in pri Klančarju. So pa na Vačah tudi nekateri boljše ljudje, ki se sicer delajo naprednjake, v resnici pa služijo klerikalcem in posecajo gostilne naših nasprotnikov. To se pravi po naše slepomišiti, kar ne dela značajnemu možu posebne časti, če tako vedenje tudi koristi, a lepo ni. Če klerikalci izvršujejo bojkot proti naprednjakom, bomo tudi mi takim ljudem, ki so vse in nič, obrnili hrbet. Da je zmagala pri nas napredna stranka, se imamo zahvaliti edino vrlim in zavednim kmetom, ki se niso strahili pred grožnjami raz prižnico in se ne ozirali na hujskanje različnih ljubljanskih govornikov, kateri so prirejali skozi dve leti shode v kaplaniji vsako nedeljo. Držali so se gesla: Kmet voli kmeta, in tako ti bo zasigurana boljša bodočnost.

d Vače. Ker naš kaplan Majdič vsled propada pri občinskih volitvah ne ve kaj drugega ukreniti, da bi zadostil svoji nekrotljivi jezi, skuša s psovanjem na prižnici pokazati svojo klerikalno moč. V nedeljo, 29. vinotoka t. l., je popoldne pri krščanskem nauku slovesno in s pritajeno zlobo oznanil, da je izbrisal štiri članice iz tretjega reda, ker so se hudo pregrešile s tem, da so dale pooblastila za napredno stranko. Obdelaval jih je s hinavkami in izčajalkami, tako da so se ljudje izražali, da v njegovih možganih ne more biti vse v pravem redu. Če misli, da bo njegova stranka prišla z brutalnostjo, namreč s pestmi in zmerjanjem kdaj na površje, se zelo moti, ker dandanes se z nasilnostjo

nič ne opravi, pač pa s prepričanjem za koristno in kmetu potrebno stvar. Ako si hoče prevzvišeni ohraniti pri življenju to delavno moč na polju politike, mu svetujemo, da ga prejkomogoče odpokliče iz Vač, ker drugače se bo popolnoma izpljuval in ne bo dolgo tlačil trave. Izrazil se je, da bo povsodi, kjer hodijo naprednjaki, za njimi pljuval, kar tudi resnično izvršuje, zlasti grede mimo naprednih hiš že tako pljuje, da je groza in se je bati, da bodo šla njegova pljuča kmalu rakom zvižgat in katoliško izobraževalno društvo ne bo našlo zlepa njemu vrednega naslednika. Ta olikani pastir se tudi zelo huduje nad dopisniki »Slovenskega Naroda« in »Slovenskega Doma«, ker se predrznejo povedati ljudstvu resnico o škandaloznem početju njegovih zvestih privržencev. Rekel je: kdor to dela, ne dobi nikdar odpuščanja. Mi pa pravimo: kateri to delajo, si tudi Majdičevega odpuščanja ne bodo iskali, pač pa objavili še marsikaj izza klerikalnih kulis, na primer: kdo je vzrok, da Maček iz Hoste že 14 dni ni sposoben za delo in kdo v Bazistovi hiši drži neprenehoma udarec, ki se slišijo daleč naokrog in še več drugih stvari, ki svetohlinskim pretepačem ne bodo v čast.

d Novo mesto. Dolenjska metropola je sijajno odbila napad brezdomovinskega klerikalizma. Zmagala je sijajno v vseh treh razredih narodno-napredna stranka. Kar leze in gre, prav vse so poslali klerikalci v boj pri teh občinskih volitvah. Sejali so razdor med naprednjake. Delali zmešnjave. Celo »generalk« Jare s svojimi shodi in agitacijo ni ničesar opravil. Naskok črne armade na naše drago mesto se je popolnoma izjalovil. Klerikalci so sramotno tepeni. Novo mesto pa je in bo ostalo še dalje nepremagljiva napredna trdnjava, od koder naj se širi kulturni in gospodarski napredek po vsej Dolenjski v blagor celokupnega slovenskega naroda.

d Pred občinskimi volitvami v Črnomlju. Raznašalec volilnih listin pridružila sta se tudi učiteljica J. Primožič in kaplan Gregor Cerar. Pri tem seveda nagovarjate volilke in volilce na vse pretege, da oddajo njima pooblastila. V nekaterih slučajih sta tudi dobila od oseb pooblastila, ki so jih že nam dali ali obljubili. Seveda g. kaplana, ki lahko odpira in zapira nebesa, se le skoraj vsak boji in gospodična Primožič je znana prijateljica gospoda Gregorja in radi tega se ženice tudi boje tej gospodični zameriti se. Sl. e. kr. okrajno glavarstvo smo opozorili na take nedostatke, a g. glavar veruje slepo vse g. županu, treba mu bode vendar oči odpreti. G. župan in njegovi pristaši pravijo, da, ako zmagajo naprednjaki, se pritožijo in vlada jim bo ugodila in volitve ovrгла, ako se pa naprednjaki pritožijo, jim vlada gotovo ne ugodí, kakor imamo že skušnjo. No, ako propadejo naprednjaki, mogli bodo vladi dovolj slučajev nepoštenosti navesti in bodo lahko dosegli, da se nepostav-

ne volitve ovržejo in vodstvo novih odda komu drugemu, ne pa g. Matiji J. Skubicu.

d Št. Rupert. »Kdor za strune prav ne zna prijeti, ta naj na miru raje jih pusti.« Železniška struna bo počila in osmuknila kaplana tako po nosu, da bode čutil to občutno. Ven, trikrat ven s pogodbo do pičice; drugače jo objavimo sami in dokazemo pošteno postopanje v korist ljudstva. Tujcu Nemu pa nismo dolžni delati tlake. Sramujte se, ostudni, hudobai obrekovalci! S tako podlimi in otročjimi ljudmi se sploh ni razgovarjati drugače, kakor s paragrafi. Paragrafi vas bodo topli, da bode jok in stok. Kaj če bi kaplan prišel nekoliko pod ključ? Železnica vam bode ostala v živem spominu in tudi kaplanovo pismo, s katerim se je vtaknil v abstinenčno reč, ne ostane brez posledic. Do pičice objavimo vseh deset točk, ki mrgole obrekovanja in zaničevanja vseh stanov. Zahtevati bomo zadoščanja za hudobno, lažnjivo ovaduštvo. Človeku se gabi nad krvoločnim, brezsrčnim, lažnjivim ovaduhom. Ljudje naj zvedo, kako hinavski zahrbtni ste. Z elektriko posvetimo še v vaše dolgove, v temno vaše gospodarstvo. Kaj pravi pismo z Dunaja o vaši mlekarini? Ste to povedali svojim članom? Kaplan se nam smili, akoravno je hudoben. Prejoka že sedaj neki cele noči, ker mu rajtence ne štimajo. Jokal bi tudi po dnevi, pa ga je menda le sram. — Ni hujšega gorja na svetu, kot so zadušene solze, ko jim na dan ni dano vreti, pekoče padajo v sree. — Nič nam ne more očitati, da komu slabo želimo. Če poreden kužek v človeka laja, gre moder mož mirno naprej, ako postane pa le prenadležen in se zalctava v njega, se obrne in mu da breco, da zleti v cestni jarek. Orjak ostane vedno velikodušen in prizanaša slabotnim revčkom. Nikdar pa ne depusti slabiču, da bi ga uzagal z zvižjačo, kajti: »Najdražja last je možu čast«. Vse laži ne bodo pomagale nič, kakor povsod, tako tudi v Št. Rupertu, krepko napreduje neodvisna protifarovška stranka, in bo tudi pri teh volitvah prekrizala kaplanu račun. Čila, ojačena bode izšla iz krutega boja, ki ga napovedujejo s prižnice. Zastonj stegujete svoje dolge prste po občinski upravi. Naše vrste so neupogljive in si pribore sijajno zmago. Neustrašeno bomo korakali na volišče, da se bodo poskrili klerikalci kot miši pred mačko.

d Sodražica. Naša dva dušna pastirja sta spremenila našo cerkev v agitacijski lokal za bližajoče se občinske volitve. Kar te dva božja namestnika vse počenjata, presega res že vse meje človeške dostojnosti. Na leci samo hujskanje in zabavljanje. O pravi božji besedi niti sluha ni. Poleg tega pa hodita okoli ponoči in podnevu in agitirata na vse pretege. Naš župnik Franc se je pred kratkem zaletel s svojim kolesom ob kmeki voz; kolo se je pokvarilo. Pa to ni še tako zlo. Tudi župnik je prejel zaslužno plačilo. Precej časa bo no-

sil še posledice tega padea. G. Frone, ali se vam ne zdi, da je bil to prst božji? Spreobrnite se, dokler je še čas.

d Iz Podzemlja. Ta največja občina v Beli Krajini je tako korenito pomedla s klerikalci pri sedanjih občinskih volitvah, da klerikalci niti enega moža nimajo v novem občinskem odboru. Napredna zmagaja je naravnost sijajna. Naši kandidatje so dobili 300 glasov večine nad klerikalnimi. Klerikalce ta za nje tako sramoteni poraz tako peče, da si ne upajo niti na dan. Slava zavednim in neustrašenim volilecem, ki se zavedajo, kaka nesreča je klerikalizem za naš narod in so šli proti njemu radi tega z vsemi močmi v boj.

d Iz Bele cerkve na Dolenjskem. Občinske volitve pri nas so prikraju. Zmagala je **sijajno narodno-napredna stranka**, kakor smo že na kratko poročali v »Slovenskem Narodu« in »Slovenskem Domu«. Zmagala je tedaj zavednost samostojnih gospodarjev in volilcev, ki ne marajo delati po pritisku klerikalnega nasilstva. Čast takim možem! Da javnost ne bo varana po nekem lažnjivem klerikalnem dopisniku »Dolenjskih Novic«, ki v št. 20. teh piše: »Občinske volitve v Beli cerkvi so v večini izpadle ugodno za »S. L. S.«, pa bo di povedano, da ti ljudje sedaj, ko jim pojemajo moči in ko se je njih delo za korist občine in za blagor ljudstva spoznalo za ničevno, sedaj, ko se število njih pristašev vedno manjša in ko je zavladovalo že povsod prepričanje, da je treba proč s to korupcijo, hočejo kolikor bi se jim dalo z lažjo prikriti vsako napredno zmago. Dopisnika »Dolenjskih Novic« pa samo vprašamo, če mu je znana tista trojica »S. L. S.«, ki je dala natisniti liste, kjer so bili označeni kandidatje, in to tako nesramno, da so vrinili v svesti si zmage v njihovo listo, tudi nekaj naših uglednih mož? Varali so se, če tudi so mislili s pomočjo raznih agitatorjev priti do zmage. Ponujali so liste po sosednih občinah in celo najeli mladega agitatorja kaplana Janeza Drešarja iz Šent Jerneja, pa Belocerkovčani nismo Šentjernežani, da bi poslušali in se dali komandirati od takih, katerim še mleko iz ust gleda. Razni kaplani vtikajo svoje nosove povsod, samo tam, kjer bi jih morali, jih ne. »S. L. S.« je torej **propadla in propadli so z njo** ter skočili v penzijo tudi strastni privrženci — stari župan Lušina, Frkolj, Bobič in Sel ter Kukman in Zajec iz Drage, ki je zadnji nameraval zasesti županski stolec, kakor se je govorilo, da hočejo izven glavne vasi imeti župana. Saj nismo v Št. Jerneju, kjer si iščejo župana eno uro v stran v Št. Jakobu. Če pa ima dopisnik »Dolenjskih Novic« res sto vzrokov radi osebnosti v občinskem zastopu, ki nimajo s politiko nič opraviti, pa jih naj navede, katere hočemo potem natanko tolmačiti. Klerikalni dopisun pa gloda samo kosti in pojema v skromnosti, ker mu tu ni lahko živeti vsled premalih dohodkov. Najbrž sam gine lakote, zato mu hočemo mi

zabeliti v prihodnje, ako bo kajagal, z ocvirki, da mu bo teknilo! Bela cerkev pa ostane bela in nikdar več črna!

d Stari trg ob Kolpi. Pri občinskih volitvah dne 18. oktobra so dobili klerikalci od 18. odborniških mest **le enega**. Vse druge naprednjaki. Tudi Jare, ki se je pojavil radi volitev v naši občini, ni mogel rešiti klerikalcev tako velikega poraza. Župnik je klical na nas pekel in vse hudiče; mislil je, da naše delo preklinja, pa nas je blagoslovljal, ker naša zmaga je sijajna in z nami se mora veseliti vsak, kdor je poštenjak in se ne pusti komandirati od farovških podreptnikov.

d Iz Semiča. Kot drugod, tako se tudi pri nas pripravljajo farovski aparat za občinske volitve, a ker ima župnik preveč opravila s kravami, povabil je Jareca, misleč, da bode on kaj pomagal. Hvalil se je že cel mesec proti svojim delavcem v vinogradu, češ, da bo Jare prišel in bo vse dobro. Jare je prišel, a ni črnil o volitvah, ker se je zbal menda, da bi jela padati rumena mana. Isto je tudi župnik slutil, ker je že v pridigi prosil može in žene, da naj se udeležijo shoda, da ne bode govoril glede občinskih volitev, ampak samo o parlamentu. Res ni govoril Jare javno, da pa so potem v farovžu zahrbtno sklenili in postavili svoje kandidate, pa tudi vemo, in še to, da bi rad prišel g. župnik v odbor, ter da namerava župan postati; da se bodo volitve vršile na njegovem domu, ki je tričetrt ure od Semiča, kar je tudi zadnjič storil in tako ostal na županskem stolčku. Apelujemo na c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju, da se volitve razglasijo čim prej in da se vršijo v občinski pisarni, ker po našem mnenju je to ravno pravilno, kajti župan je odstranjen skoraj tričetrt ure od Semiča ter v Semiču ima tajnika in sploh se uraduje v občinski pisarni, torej se tudi lahko občinske volitve vršijo v pisarni. Drugič, kdo bode hodil na Verčačo volit in tam cel dan čakal lačen in žejen, ker ni nobene gostilne itd. Tretjič hoče to župan izkoristiti v svoj prid, kar pa mi odločno protestiramo proti temu. Vam pa, volilec, svetujemo, da tiste podreptnike, ki prihajajo po pooblastilo, da jih vržete ven čez vrata in se ne dajte zapeljati in ne poslušajte župnika, ker župnik je mnenja, če bode dobil svoje kimavce v odbor, da bode takoj dosegel, da mu bode občina hleve delala. Torej, volilec, pozor! Vsi na volišče! Kandidati se že pravočasno razglasijo. Osebnosti morate opustiti.

d Iz Verčič. Dolgo smo se branili nemške šole, ker smo takoj sprevideli, da nam ne bo nič drugega doprinesla kot samo prepir. Vse ni nič pomagalo, če ravno smo apelirali na občino in glavarstvo. A sedaj ni več pomoči, ker šola, oziroma »foglovž« je že zgrajen. 12. oktobra bila je otvorjena in blagoslovljena. Blagoslovil jo je župnik Dostal, čujte, dovolil je v cerkvi nemško peti, kar se nismo tega mislili o njem, ter zraven še odobral nagovore, ki so bili

naperjeni proti Slovincem. Govoril je mlekozobni učitelj Maks Tschinkel ter napadal Slovence, rekoč, ne puščajte svojih otrok v slovenske šole, ker oni so povsod zaničevani in najbolj neumni. Le v šulferaja dajte svoje otroke, ker le tu se nauči potrebno. Oh, Tschinkel, ne smeš se, saj se vidi pri vaših kulturonošcih, kako so izobraženi. Dalje se je govorilo in ščevalo proti slovenščini ter vpili »der deutsche Schulverein soll leben! Dreimal Hoch« in peli »Die Wacht am Rhein« itd. Nato so s poslopja začeli deliti otrokom cukrčke. Seveda tu ni manjkalo Mausarja in Črneti, na vzvišenem prostoru že radi tega, ker sta tako grozovito frankfurtarice obešala nanj! Izdajicam! Tako, sedaj imamo tukaj krasno duhteči kočevski cvet samo po zalogi kimavcev in še po blaženi duhovščini podpirani. Sedaj imamo kar tri šulferajske šole v Belo Krajini, v Lozih, Verčicah in Rodinah. Sčasoma se bode še zgradila v Kotu, kar se že namerava dolgo. A sedaj samo še čakajo, če se bode gradila železnica. Kar pa prosimo Ciril-Methodovo družbo, naj bi malo bolj pazila, ker časi so res, a pomoči od nikoder.

o Gorenjske novice o

GORENJCJI!

Vaše edino pravo glasilo je sedaj »SLOVENSKI DOM«. Vsak zaveden gorenjski kmet si ga bo naročil. »Gorenjec« ni več naš list. Zabredel je v umazane klerikalne vode, kjer se bo prav kmalu vtopil. Nam je to prav, ker je izdal nas zavedne gorenjske kmete in uskočil v tabor naših najhujših sovražnikov klerikalcev.

Naš list pa je sedaj le »SLOVENSKI DOM«, ki zastopa naše koristi in nas bo poučeval v vseh perečih vprašanjih in naših težnjah.

Zaveden gorenjski kmet.

g V Kamniku so zmagali klerikalci. Uganjali pa so take goljufije in sleparije, da kriče do neba. Naša duhovščina je kar divjala, tako, da so se ji strahopetci in omahljivci iz strahu vdali in šli proti svoji volji volit črno listo.

g Mengeš. Največja nesreča za naš kraj je kaplan Kajdiž, ki seje med ljudi sovrašstvo in prepir, povrhu pa leta vedno v Kamnik k sodišču tožiti svoje »ovčice«. Res, lep dušni pastir, ki se tožari s svojimi farani za ugled. Zato ga pa tudi nihče ne spoštuje; saj tak duhovnik tega tudi ne zasluži. Naši klerikalci so vložili rekurz radi zadnjih občinskih volitev popolnoma brez vzroka. To njih nečedno postopanje je razžalilo enega prvih dobrotnikov naše občine gosp. Stareta. Vrli mož pa je izstopil iz občinskega odbora. Imel je tudi že vse pripravljeno, da sezida za občinske reveže hišo, kjer bi imeli brezplačno stanovanje. Sedaj pa tega ne bo storil, ker uganjajo klerikalci take hudobije. Hotel je tudi dati 3000 K v pokritje stroškov za

sejmišče. Pa radi klerikalcev tudi tega sedaj ne bo storil. Vprašamo sedaj: Kdo je največji škodljivec naše občine? Odgovor je lahek. Kaplan Kajdiž in njegova družba. Glavni krivec: torej največji škodljivec naše občine pa je in ostane kaplan Kajdiž.

g Javorje nad Škofjo Loko. Že zadnjič smo poročali o našem župniku Fajfarju, ki misli, da je eden najvišjih mož pri nas in da sme povsod vtikati svoj nos. Pri predstojecih občinskih volitvah hoče kar sam izbrati občinske može in mu služi za to — kot je navadno — cerkev, oziroma prižnica. — Danes pa poročam o njegovi človekoljubnosti in ljubezni do bližnjega. Gostač Janko Bašel se je preselil z družino iz Podpleča na Murove št. 2. Mož je slučajno napreden in župnikova jeza ga je takoj bičala. Ko je prinesel mož v župnišče rodbinsko polo, da bi vpisal otroke v šolo, mu je rekel župnik: Dosti je domačih, tujcev ne vzamem. Torej če ima mož stanovanje v fari, pa naj se njegovi otroci ne vpišejo v šolo! Gotovo se boji, da bi bili otroci zastrupljeni z naprednim duhom, saj se je sam izrazil o naprednjakih, da so zastrupljeni in da zastrupujejo druge. — Pravi jo, da vera peša. Res peša, pa zakaj; le zato, ker je znano, da gospodarstvo trpi, če je gospodar slab. Kristusovi nauki so zelo lepi nauki, toda treba se je ravnati po njih. — Tega pa župnik Fajfar ne dela, če tako ravna z delavcem in njegovo družino. Izvrstno glasilo neodvisnih kmetov »Slovenski Dom« mu je tudi trn v peti in mu ne da miru. Spravil se je čez njega na prižnici in povedal budalost: »**Kolikor besed kdo bere v »Slovenskem Domu«, toliko smrtnih grehov naredi;** tudi odveze ne more dobiti. — Če bo župnikova obveljala, bo pa župan pri nas Jernej Jelovčan, po domače Petere, cerkveni pevec iz Murove, ker je župnik v cerkvi povedal, da je on najsposobnejši in za županstvo najbolj priporočljiv človek. — Upamo pa, da se bo župnik urezal in da se bodo naši neodvisni kmetje ravnali možato po svojem prepričanju, ki jim pravi: »**V neodvisnih Javorjah naj gospodarijo neodvisni možje, ne pa župnikovi mežnarji in drugi podrepniki.**«

g Iz Selške doline. V naši dolini smo kaj hitro spoznali ostudno farizejstvo »Gorenjca«. Res, radi smo ga čitali, dokler je bil pošten list. Marsikako bridko resnico je povedal Čoču, Rožniku in Marčiču. Ti možje so se kar jeze penili nad »Gorenjcem«, ker je odkrival brez usmiljenja njih pogubno delovanje za našo dolino in druge klerikalne lumparije. Kar čez noč pa se je »Gorenjec« poklerikalil. Najprej se je hotel igrati z nami slepih miši. Mi zavedni kmetje po Selški dolini pa smo prepametni, da bi se mu bili vsedli na te limanice. Spoznali smo njegovo hinavščino in smo mu odločno pokazali vrata. **V naših hišah ni več prostora za »Gorenjca«, ki nas je izdal. Oprijeli se bomo vsi »Slo-**

venskega Doma«, ki se res tudi za nas zavzema. Čuki, Čoč, Rožnik in drugi klerikalni podrepniki naj si naroče in naj čitajo »Gorenjca«, če hočejo. Mi ga odločno ne maramo več!

g Dopis iz Javorij. V nedeljo pred volitvijo je gospod župnik Janez Fajfar bral polovico evangelija, drugo polovico je pa namestil samo z županskimi volitvami in s poštenim dopisom »Slovenskega Doma« v 42. številki, v katerem se opisuje, kako je prejšnjo nedeljo priporočal iz prižnice prihodnjim županom Jerneja Jelovčana. Bral je večinoma vse, samo to ne, kar je njega zadevalo. Res, lepega duhovnika imamo, kateri v cerkvi, naj si bo iz prižnice ali izpred oltarja ne more drugega poučevati, ko samo o volitvah in liberalcih. Hodi pa naš gosp. Janez tudi po hišah svojih nasprotnih volilcev, da bi žene nahujskal proti svojim možem, ako pa to ne doseže, jih pa straši s peklom in hudičem. Res, lepi so postali današnji duhovniki, Kristusovi namestniki na zemlji. Kristus je prišel na svet ljudi odreševati, sedanjí duhovniki, njegovi namestniki, pa ljudi le hudiču in peklju izročajo. Za danes zadosti, prihodnjic pa še kaj.

g Iz Železnikov. Zadnje čase smo se čutili nekako zapuščene, ker nas je »Gorenjec« pustil na cedilu. Preje je prinašal redna poročila o pustolovščinah naših klerikalcev. Kar naenkrat pa mu je zmanjkalo sape. Čudili smo se, kaj to pomeni. No, pa kmalu smo spoznali tička. Tisti nekdanji ponosni »Gorenjec«, ki je bičal naše klerikalce, kot so to tudi zaslužili, jih je začel hvaliti. Predal se jim je! Nas pa je izdal Judež Iškarijot! Zato smo ga pa tudi vrgli čez prag. Zato pa, gospod urednik, upam, da nam bo vaš cenjeni list »Slovenski Dom« na razpolago (prav gotovo — pripomba urednika), kjer bomo poročali vestno o dogodkih iz Železnikov in tudi našim klerikalcem povedali, kar jim gre. — Naše cerkvene pevke so kaj žalostne, ker je njihov ljubljence, organist, moral oditi k vojakom. Tako fest fant je bil. Vse so ga rade imele. Zato pa tudi najbrž, kadar so pri sv. maši prepevale Bogu na čast, so mislile več na organista kot pa na Boga. Pa kdo bi jim to zameril. Fest fanta vsak rad pogleda. Nekatero pevkinje so bile kar srečne, če so se mogle le s prsti dotakniti organistovega rokava. Druge je ljubezen gnala že v večjo predrznost. Te so si ga celo upale sem in tja malo za rokav pocukati. Seveda je potem nastala radi tega večkrat zmeda v petju, da so se ljudje kar po cerkvi nazaj ozirali. Nekoč so ti cerkveni pevci, oziroma pevke, napravili izlet v Bohinj. Imeli so se prav imenitno, tako, da nekatere pevke še sedaj ne morejo pozabiti tega lepega časa. In za neko pevko, hčerko najbolj strupenega klerikalca, pa je bil ta izlet usodepolnega pomena. Organist in ona sta se imela še najrajša. Ker pa sta to svojo ljubezen le preveč kazala, ju je zatožila župnikova kuharica — najbrž iz

nevoščljivosti — župniku Marčiču. No, in Marčič, strog mož, je naredil kratko in strogo sodbo. Dotični zaljubljeni pevki je kratkomalo prepovedal še nadalje hoditi na kor pet. Revei bi bilo kmalu počilo srce od same žalosti. Nekatero druge pevke so bile s tem zelo zadovoljne, ker so upale, da bodo smele sedaj še bolj organista cukati za rokav in da se mu bodo lahko bolj približale, ker je odpadla glavna ovira. Za slovo je napravil župnik organistu odhodnico v župnišču. Seveda bile so povabljene vse pevke, izvzemši ono revico, ki sta se imela z organistom najraje. Doma, ko je bila sama, je bridko jokala in točila solze po izgubljeni sreči. Drugače pa so se pri tisti odhodnici imeli prav dobro. Pili so in jedli, ali kakor se pri nas navadno reče »in Omana igrali«. Sem in tja pa je všla marsikaki pevki naskrivaj solza, ker se je poslavljala s predragim organistom. Župnik Marčič pa se iz vsega tega lahko pouči, da se ljubezen ne da iztrebiti iz srea, da gre čez ograjo cerkvenega kora. — »Ker ljubezen je bila in bo, ko nobenega župnika več na svetu ne bo!«

g Sorica. Tu smo imeli občinske volitve, pri katerih pa so klerikalci, oziroma farovski kimovci sramotno pogoreli. Zaloški in sorški župnik sta se radi teh volitev noč in dan okrog pehala, pa vendar ni sta rešila svojih pristašev poraza. Neodvisni kmetovalci, ki se ne puste župnikoma komandirati, so dobili v občinskem odboru 12 mož, farovška stranka pa samo 7 kimovcev. Najbolj zagrizena klerikalca Hlip iz Zalegaloga in Močnik iz Davče pa sta popolnoma pogorela pri teh volitvah. Posebno se je vlekel za farovško stranko penzionirani orožnik Vidišman, ki je ob neki priliki zmerjal neustrašene Zgornjesorčane z berači. Tudi on je prejel zaslužno plačilo. Danes se mu vse posmehuje in iz njega norčuje. Saj drugega tudi ne zasluži. Svoj čas je zmerjal duhovnike na vse pretege. Sedaj pa se jim prilizuje. Kakor mu kaže, tako pa obrača plašč po vetru. Zavednim in neustrašenim kmetovalcem po naši dolini pa kličemo: Krepko naprej! Ne pustite, da bi nepoklicani ljudje sejali med vas sovraštvo in prepir.

g Martinvrh pri Železnikih. V deželni bolnišnici v Ljubljani je umrl dne 30. oktobra vrl naprednjak, premožen posestnik in dober gospodar Franc Štale, po domače Mešič. Vsi smo ga spoštovali in radi imeli. Marsikdo ga bo pogrešal. Bil je značaj in mož poštenjak. N. v m. p.!

g Brezje. Ker se mi je v »Slovencu« z dne 16. oktobra in v »Domoljubu« z dne 19. oktobra v dopisih o občinskih volitvah v Mošnjah očitalo, da sem jaz stavil predlog za naklado na pivo in žganje, izjavljam, da je to nesramna laž, ki ima namen, župana gosp. Resmana pred ljudmi nekotiko opravičiti, nasproti pa mene očrnuti. V dokaz navajam tozadevni sejni zapisnik, pri kateri je bila naklada na pivo in žganje naložena, ki se glasi: Zapisnik seje

30. novembra 1910 točka b): Župan ga razloži in potem se pretresa njegov predlog radi 45% doklade na direktne davke; in se sprejme predlog, da se pobirajo samostojne naklade na pivo in žganje. Ker so dopisniki gotovo vsi katoliške stranke; žegnani ali nežegnani, bi jim svetoval to katoliško ime tudi takrat v mislih imeti, kadar hočejo na ta način drugim soobčanom čast in pošteno ime vzeti.

Florijan Pahor.

g Iz Begunj na Gorenjskem. C. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici je določilo, da je celo dosedanje postopanje našega županstva glede občinskih volitev nepravilno in na podlagi ugovorov razsodbam reklamacijske komisije razveljavilo prvotne volilne imenike in ukazalo, da se sestavijo novi. Tako stojimo danes tam, kjer smo bili dne 25. junija, ko so bili prvič razgrnjeni volilni imeniki. Ker obenem s tem: odlokom okrajnega glavarstva nastane vprašanje, kdo je kriv, kdo je prisilil višjo oblast do tega sklepa, se nam zdi potrebno, da pojasnimo volilcem to vprašanje. Vzrokov je več, glavna pa sta neznanje volilne postave, torej nevednost, in na drugi strani — milo rečeno — hudobnost župnika in njegovih pajdašev. Pri sestavljanju volilnih imenikov in reševanju pritožb se je od strani župnika in župana kršila postava na tak način, da si je moral pameten človek misliti: postava ne more biti taka, če hoče biti pravična. Priznamo, da se je večkrat kršila postava nehote — iz nevednosti. Na drugi strani pa je hotel vzeti župnik volilno pravico možem, katera jim po pravici pripada, ki pa imajo edino to napako pri celem svojem poštenju, da niso zadovoljni z dosedanjim gospodarstvom v občini, da hočejo za prihodnost preprečiti župnikovo komando v občinskih stvareh, držeč se načela: Kmetu naj gospodarji kmet. V tem ravnanju župnika in tovarišev leži hudobnost. Zoper tako ravnanje pa je bila edina pomoč pritožba na okrajno glavarstvo, ki je določilo, da naj se razgrnejo še enkrat volilni imeniki in ravna po postavi. — Novi imeniki so že razpoloženi, stroške pa, ki nastanejo s tem, bode pokrili vi davkoplačevalci in se na ta način pokorili za nevednost in hudobnost ljudi, ki imajo sedaj upravo občine v rokah. Ali ni že zadnji čas, da pošteno pomedete ž njimi?

g Bled. Kako »lepo« po naukih sv. katoliške cerkve živi mnogo naših duhovnikov, nam kaže zopet najnovejši dogodek v blejski cerkvi. Stara pobožna gospa je našla v omenjeni cerkvi nekega duhovnika, ki je objemal in poljubljal neko gosposko žensko. Ali ni to največji smrtni greh, na svotem kraju počenjati take stvari. Ja, ja, duhovniki lepo govore, toda sami se svojih naukov ne drže. Kdor ima le količkaj vere in božjega strahu v srcu, si ne bo nikdar upal kaj podobnega na tako svetem kraju kot je cerkev. Duhovniki sicer pravijo: »Tudi mi smo pod kožo krvavi!« Res je

to. Toda vsaka stvar ima svoje meje. Noben brezverec bi si ne upal kaj podobnega v cerkvi storiti. In duhovnik, namestnik Jezusa Kristusa, si upa storiti tak greh v največje pohujšanje in sramoto krščanskih vernikov. Sedaj lahko izprevidimo, koliko smemo takim duhovnim gospodom verjeti in zaupati. Pa hočejo naše hčerke, neveste in žene spovedovati in navajati k verskim čednostim. Nikdo naj jim ne zaupa, ker pred takimi duhovniki je v veliki nevarnosti čast naših hčera, žena in nevest.

g Iz Tuhinjske doline. Pred kratkim je uničil ogenj v Šmartnu skoro tretjino vasi. Kmetje so bili le malo zavarovani, škoda je pa ogromna in smilijo se nam dobri Tuhinjeci, ki bodo čutili škodo celo desetletje. Dobro navado imajo Tuhinjeci in vedno srce na pravem mestu ob takih prilikah: vse okoliške vasi podpirajo ponesrečence, kar se je dobro pokazalo pred leti, ko je pogorel Hvale, Bečani in Steblevčani. Tudi g. župnik bo dal nekaj kronc iz znane farne ustanove, ki jo župnik deli revežem in ponesrečencem, pa v primeri s škodo bodo podpore malenkostne. — **Samostojnim naprednim kmetom** svetujemo tudi za take slučaje krepko **samopomoč**. Vse občine v Tuhinjski dolini bi lahko imele eno domačo zavarovalnico proti nezgodam te vrste. Zavarovalnica bi imela v nekaj letih lep rezervni zaklad, iz katerega bi pogorelcem lahko delila izvanredne podpore. Že zdaj pa se naj pogoreleci obrnejo s pismeno prošnjo na posojilnico v Zgor. Tuhinju. Tu se zbira denar tuhinjskih kmetov, če je dobro gospodarstvo, morajo imeti že mnogo čistega dobička. Iz tega naj se da prizadetim. Kdo naj pomaga v takem slučaju, če ne kmetiške posojilnice, kjer se je nabral denar kmetov. Upamo, da bo imel vendar odbor več srca za tuhinjskega ponesrečenega kmeta, kakor pa za različne mrtve cerkvene potrebe. — **Zavarujte se za višji znesek**, kakor je to bila navada do zdaj. Čuditi se moramo našemu dobremu, toda vsled pomanjkanja izobrazbe zaslepljenemu kmetu: Zavarovalnico vedno težko plača, za oltarje, zvonove, bandera, božja pota ima pa vedno dosti denarja in rad plačuje. Če pride škof na Tuhinjsko, pustil bi izsekati cel gozd za mlaje. Kmet, imej pamet! — **Skrbite za požarno brambo**. Ne kupujte si dragih gasilskih oblek, ampak glejte, da bodo gasilni stroji v redu in da jih vi znate v nesreči hitro rabiti. Za to **samopomoč** je pa treba nekaj več naobrazbe, ki naj jo skuša dobiti tuhinjski kmet s pomočjo knjig in časopisov. Namesto babje vere, da gospod »panajo« ogenj in toč naj stopi zaupanje v samopomoč, samostojni tuhinjski kmet naj se organizira v samopomočnih društvih in to brez fajmoštra. Kakor hitro tega zraven pustite, je že z društvom zvezana korist cerkve in cerkvene politične stranke. Kmetje, bodite svoji!

g **Tečaj za knjigovodstvo in korespondenco za obrtnike** priredi na željo več moj-

strov obrtna zadruga na Bledu, vzajemno z zavodom za pospeševanje obrti na Kranjskem. Prišel se bo tečaj dne 9. novembra in bo trajal do 17. decembra t. l., torej 5 tednov. Pouk bo dvakrat na teden, in sicer ob četrtek popoldne od 2. do 5. in ob nedeljah dopoldne od 9. do 12., **ter je brezplačen**. Poučeval bo strokovnjak, profesor slovenske trgovske šole, gospod Josip Gogala iz Ljubljane. Za učila mora vsak udeleženec takoj vpslati 10 K ter bo dobil preostanek koncem tečaja nazaj, kar se ne porabi. Kdor se tečaja udeleži, bo moral točno obiskovati določene ure pouka. Število udeležencev je omejeno od 15 do 25 ter se prosi zaradi tega takojšnje prijave. Pouk bo v »Blejskem domu« prirejen.

o Notranjske novice o

n **Napredno politično društvo za logaški okraj** priredi v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 4. popoldne v salonu g. Kunca, javen shod. Na shodu govori naš rojak, gospod deželni poslanec **Adolf Ribnikar**. — **Somišljeniki, udeležite se tega shoda polnoštevilno!**

n **Cerknica**. Pri tukajšnjem sodišču je bil znani klerikalni hujskač župnik Ludvik Bajc obsojen na 50 K globe, ker je na prižnici zmerjal osobito J. Petriča iz Sivč, da ga bo izobčil iz cerkve, to pa zato, ker se mu ta ni hotel vdati brezpogojno radi nameravane poprave cerkve. In radi tega ga je javno iz prižnice sramotil, da ga bo izobčil iz cerkve. Ta bi bila lepa. Tu ravno vidimo, kako bi se nam godilo, če bi imeli duhovni neomejeno moč kot v srednjem veku. Delali bi z nami kakor s sužnji. Zato pa je že skrajni čas, da se pri nas pristriže že enkrat peroti klerikalizmu. Duhovniki pa naj ostanejo v cerkvi, kamor spadajo. Skrbe naj za naš dušni blagor. Za svoj telesni blagor pa bomo že sami skrbeli.

Po svetu

* **S čim se primerja človeško življenje**. Človeško življenje se primerja sanjam, travi, cvetlici, dihu, poti, senci, spanju, ladji, bajki, dimu, vetru, ječi, peklu in raj.

* **Kdor v dvajsetem letu ničesar ne ve**, v tridesetem ničesar ne zna, v štiridesetem ničesar nima, ta ne bo nikdar ničesar vedel, nikdar ničesar znal, nikdar ničesar imel.

* **Vodne sile v Švici** se ceni na milijon 200.000 konjskih sil. V najkrajši dobi se bo od teh vodnih sil uporabljalo že 60%. V tem oziru se ne more skoro nobena država meriti z malo švicarsko republiko.

* **V Južni Afriki, v deželi Bečuanov** dežuje v 12. letih le enkrat.

* V New Yorku, v glavni ulici Broadway zidajo palačo, ki bo imela 58 nadstropij.

* Japonci so najboljši gojitelji evetlice na celem svetu. Sedaj so vzgojili zardevajočo vrtnico, ki je v senci bela, ako pa posije na njo sonce, zardeči.

* Posebnost leta 1911. Letošnje leto se je pričelo na nedeljo in se bo tudi na nedeljo končalo. Februar in marec sta imela za posamezne dni iste številke; v obeh teh dveh mesecih so prišle nedelje na 5., 12., 19. in 26.

* bliža se zima in z njo doba, ko ima navadno vsak človek v dolgih zimskih večerih precej časa na razpolago. Ta čas se da najumestneje uporabiti za samoizobrazbo. Naročajte si torej dobre časopise in knjige, ki bodo obogatili vaše znanje in izobrazbo. Človek le toliko velja, kolikor zna.

* 80.000 ogrskih Slovencev je dosedaj takorekoč brez narodne zavednosti in v madžarskem robstvu, ker nimajo inteligence, ki bi jih vodila. Voditelji teh naših krvnih bratov so le duhovniki, ki pa so z zelo redkimi izjemami sami madžaroni, ki Madžarom še pomagajo, da te Slovence potujčujejo in izžemajo.

* Vsak naj pazi na sebe in predno obzori svojega bližnjega, naj misli na svoje lastno poboljšanje.

* Premoženje se rodi iz dela, ohrani z varčnostjo, poveča pa s pridnostjo in vztrajnostjo.

* Najboljša dedščina. Navadno se misli, da je to največja sreča za otroke, če se jim zapusti mnogo denarja, da bodo lahko brezskrbno živeli. Toda taki otroci so pravzaprav le paraziti in češče tudi duševno zaostali. — Najboljša dedščina, ki se jo otrokom zapusti, je: da se jim da dobro vzgojo.

r Kdo zna bolj lagati. Sešla sta se dva Amerikanca ter sta se začela prepirati, kdo je izmed njiju že poskusil hujši mraz. »Lani,« trdil je eden, »sem bil na počitnicah na Islandu. V tistem kraju, kjer sem živel, vlada tako hud mraz, da je zemlja celo leto kakor kamen trda. In ako hočejo pokopati mrliča, ga puste, da zmrzne; potem mu ošpičijo noge in ga zabijejo v zemljo, kakor kol. Drugače bi ga ne mogli spraviti v zemljo.« — »Poznam tisti kraj,« pravi drugi Amerikanec, »bil sem že tam, toda dolgo nisem tam ostal. Podnebje se mi ni zdelo dovolj ostro. Šel sem zato dalje v Gronsko in sem se nastanil v nekem hotelu. Sobo sem dobil le še v podstrešju, ker je bil dotični hotel prenapolnjen. Kar naenkrat pa prične goreti. Takoj je bil ves hotel v ognju. Stopnice so že zgorele, tako da nisem mogel uiti. Toda glave nisem izgubil. Privlekel sem iz kopalne sobe banjo k oknu, izlil iz nje vodo. Kar v trenutku pa je tok vode zamrznil v močno debelo vrv, po kateri sem se spustil na tla in tako srečno ušel gotovi smrti.«

Gospodarstvo.

Gnojimo sadnemu drevju!

Glede gnojenja sadnemu drevju zastajamo še daleč za sadjerejci drugih dežel. A tudi temu za napredek kmetijstva jako važnemu delu bomo morali v bodoče posvetiti več skrbi, čeprav je še vedno ponekod razširjeno mnenje, da sadnemu drevju ni treba gnojiti. Se bomo morali pač privaditi temu delu, če bomo hoteli, da bomo imeli večje dohodke od naših sadnih vrtov.

Pri nas se drevo, ko je enkrat vsajeno, prepusti ponavadi samemu sebi. Zahteva se pa od njega, da dobro rodi. Ne pomisli se pa, da tudi sadno drevo potrebuje obdelovanja. Velik del obdelovanja sadnega vrta obstoji ravno v gnojenju. Saj je sadno drevo tudi rastlina, kot kaka druga, ki jo na polju ali vrtu pridelujemo, torej potrebuje tudi primerne hrane.

Za gnojenje sadnemu drevju pa je najbolj pripraven jesenski čas, tedaj od novembra naprej pa do marea. Gnoji se pa lahko z različnimi gnojili: gnojnico, hlevskim gnojem, kompostom, ali pa tudi z umetnimi gnojili. Najboljše in najcenejše je še seveda z gnojnico. Zato bodi skrb vsakega gospodarja, da pridela kar mogoče veliko gnojnice.

Z gnojnico se gnoji najlažje na ta način, da se napravi pod kapom drevesa z železnim kolom pol metra globoke luknje, v katere se potem nalije gnojnice. Za srednje drevo zadostuje 100—150 litrov gnojnice. Na ta način dobijo sesalne korenine obilo hrane. Gnojenje z gnojnico stane najmanj časa in truda, a donša obilo dobička.

Kadar gnojimo sadnemu drevju, moramo pomisliti posebno na to, da ne gnojimo tik debela, ker je gnoj, katerega damo k debelu, za drevo brez koristi, ker tik debela ni korenin, katere srkajo hrano iz zemlje. Te korenine se nahajajo namreč tam, kamor segajo konci vej ali krone. Ne smemo pa misliti, da smo drevesu že pognojili, če raztrosimo nekaj gnoja okrog drevesa vrhu trave, kot je to pri nas v navadi. Tako gnojenje koristi le travi, drevesu pa prav malo ali pa nič. Vsako gnojilo moramo, če hočemo, da bo imelo kaj uspeha, spraviti pod rušo k sesalnim koreninam.

Če bomo vsi sadjerejci storili, kar nam je treba, se nam je nadejati jako dobrih uspehov. Tedaj na delo, čas je tu!

LISTEK.

Ameriko so odkrili Kitajci, ne pa Kolumb.

Navadno se misli in piše in tudi po vseh šolah tako uči, da je Ameriko odkril

Krištof Kolumb in sicer l. 1492. po Kristusovem rojstvu.

Po kitajskih starih letopisih in uradnih poročilih pa so odkrili Ameriko Kitajci in sicer v 5. stoletju po Kristusu; to raj so prišli Kitajci že celih tisoč let preje v Ameriko kot pa Krištof Kolumb, katerega se splošno smatra, da je Ameriko odkril.

In sicer so prišli v Ameriko najpreje misijonarji, pa ne katoliški, ampak misijonarji kitajske vere, misijonarji Kitajci, kateri so hodili v Kalifornio in Meksiko oznanjevat Indijancem kitajsko vero. Paganske Indijance so smatrali paganski kitajski misijonarji za krivoverce in nevernike ter so jih skušali sprebrniti h kitajski veri.

Kitajci pa te nove odkrite zemlje niso imenovali Ameriko, ampak »Fu - sang«. V starih kitajskih letopisih se govori o zelo zelo oddaljeni zemlji, ki leži 650 milj vzhodno od svete kitajske države. V teh letopisih tudi stoji, da ta daljna dežela meri 3250 milj, iz česar jasno sledi, da so Kitajci Ameriko tudi merili in prepotovali. Imenovali pa so jo kakor rečeno »Fu - sang«.

V arhivih kitajske Lyangske vladarske rodovine se je našlo potopis nekega »bonze« (kitajski duhovnik) po imenu Hui - Sena.

V tem potopisu pripoveduje omenjeni duhovnik, kako je pet budhističnih misijonarjev prišlo l. 458. po Kristusu v sedanjo Ameriko, kjer so Indijancem oznanjevali svojo budhistično vero in jim pripravljali pot v kitajski raj.

Ta potopis govori tudi precej natančno o rastlinstvu, živalstvu in podnebnih ter vremenskih razmerah tega novega odkritega sveta.

Ta popis se zelo natanko vjema z imenovanimi razmerami v Meksiki. V Meksiki sami pa se je zopet dobilo stvari, ki potrjujejo resničnost potopisa omenjenega misijonarja.

Tudi v Meksiki se je našlo neki letopis (to je neke vrste pisano zgodovino), v katerem se pripoveduje o tem, kako so iz daljce neznane dežele prišli pridigarji in so oznanjevali svojo vero.

V mehikanski vasi z imenom Madalena se je celo našlo kipe, ki so bili postavljeni na čast kitajskih misijonarjev. Tem kipom so mehikanski indijanski duhovniki dajali ime »ama«. Ta beseda je zelo podobna besedi »lama«, katera beseda pomeni v Tibetu duhovnika.

V kraju Palenque v Mehiki pa se je celo našlo kip Buddhe, ki zavzema v kitajski budhistični veri približno isto mesto kot v islamski veri Mohamed.

Ta kip Buddhe pohaja iz one dobe, ko so prišli v sedanjo Ameriko kitajski misijonarji. Buddha sedi na prestolu, ki je okrašen s simboličnimi okraski slona in leva, katere dve živali pa v Mehiki ne živita!

Iz teh zanimivih starožitnosti lahko popolnoma gotovo sodimo in trdimo, da so sedanjo Ameriko najprej odkrili Kitajci in sicer da so že tisoč let prej prišli v Ameriko kot pa Evropejci in da so Ameriko tudi prepotovali in v njej delovali.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Janko Slapničar.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 28. oktobra 1911.

Dunaj: 75, 6, 35, 44, 24.

Gradec: 49, 15, 59, 89, 30.

Dvignjene v sredo, dne 1. novembra 1911.

Brno: 38, 54, 42, 4, 3.



**Nihče se še ni pokesal,
.. ki je kupil pri meni ..**

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodni je.)



Kri! in dober zajtrk dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja **SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po .. povzetju pod naslovom v glavni zalogi. ..

Lekarna pl. Trnkóczy

.. v Ljubljani zraven rotovža. ..

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Obrtniški koledar

za leto 1912., izdal in založil Josip Hauptman, oficijal trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Koledar ima za obrtnike mnogo poučne vsebine. Cena 60 vin, po pošti 70 vin. Dobiva se po vseh knjigarnah in pri izdajalcu. 90

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po **4-75 %**
in daje posojila po **6 %**

Urađuje v lastnem Zadrúžnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Za živinorejce
priporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene

v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.



Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste	1	80	2	—
1 „ „ „ II. „	1	60	1	80
1 „ „ „ III. „	1	20	1	70
1 „ telečjega mesa	1	62	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega)	1	44	2	—
1 „ „ „ (prekajenega)	1	90	2	—
1 „ koštrunovega mesa	1	50	1	60
1 „ jagnjetovega mesa	1	60	1	80
1 „ kozličevega mesa	1	80	2	—
1 kg masla	2	60	2	60
1 „ masla surovega	2	50	2	60
1 „ mastil prašičje	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže	1	80	2	—
1 „ slanine prekajene	1	90	2	—
1 „ saia	2	00	2	—
1 „ surov. margarinkega masla	—	—	0	—
1 „ kuhan. margarinkega masla	1	90	2	10
1 jajce	—	09	—	10
1 l mleka	—	20	—	—
1 „ „ posnetega	—	8	—	10
1 „ smetane sladke	—	—	—	—
1 „ „ kisle	—	80	—	90
1 kg medu	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla	3	36	3	60
1 piščanec,	1	10	1	40
1 golob	—	46	—	50
1 raca	2	10	2	30
1 gos	5	—	6	—
1 kapun	—	—	—	—
1 puran	5	50	5	80
100 kg pšenične moke št 0	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 1	38	60	—	—
100 „ „ „ „ 2	38	20	—	—
100 „ „ „ „ 3	37	80	—	—
100 „ „ „ „ 4	37	40	—	—
100 „ „ „ „ 5	36	80	—	—
100 „ „ „ „ 6	35	—	—	—
100 „ „ „ „ 7	30	—	—	—
100 „ „ „ „ 8	21	—	—	—
100 „ koruzne moke	25	—	—	—
100 „ ajdove moke I.	47	—	—	—
100 „ ajdove moke II.	45	—	—	—
100 „ ržene moke	33	—	—	—
1 l fižola	—	34	—	42
1 „ graha	—	40	—	44
1 „ leče	—	38	—	42
1 „ kaše	—	22	—	24
1 „ ričeta	—	20	—	22
100 kg pšenice	24	—	—	—
100 „ rži	20	50	—	—
100 „ ječmena	18	50	—	—
100 „ ovs	20	80	—	—
100 „ ajde	24	—	—	—
100 „ prosa belga	18	50	—	—
100 „ „ navadnega	—	—	—	—
100 „ koruze, nove	20	80	—	—
100 „ krompirja	10	—	—	—

Lesni trg
Cena trdemu lesu 10 do 10:50 K.
Cena mehkeemu les 8 do 8:50 K.
Trg za seno slamo, in staljo.
Na trgu je bilo
voz sena 6 — 6 50
„ slame 5 — 6 —
„ stejle 2 — 2 20
„ detelja 6 — 6 50

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

== tovarna zarezanih strešnikov ==
ponudi vsako poljubno množino pat. dvojno zarezani

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

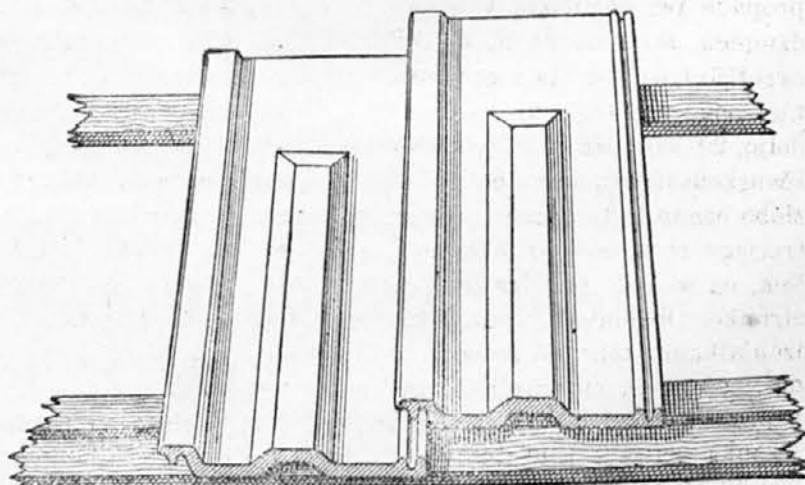
Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

== Spretni zastopniki se iščejo. ==



Ustanovljena 1882. Pošt. hranilni račun št. 828.406. Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani



v lastnem
zadružnem
domu ➔

v lastnem
zadružnem
➔ domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

➔ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➔

Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po **5¼%** s **½%** na amortizacijo ali pa po **5¼%** brez amortizacije. Na menice pa po **6%**. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od **8.—12.** in od **3.—4.**